

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону

Международная стратегия экономического развития региона

International Strategy of Region Economic Development

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

неофіційних платежів у сфері охорони здоров'я серед інших країн Центральної та Східної Європи.

Тому для більш ефективного використання ресурсів зміни та докорінної перебудови потребує сама структура організації медичної галузі. Існування неофіційних платежів за медичне обслуговування як у розвинених країнах, так і в Україні, викликає загрозу для реформування сфери охорони здоров'я, заважає офіційним системам оплати медичних послуг і погіршує доступ до медичного обслуговування. Особливо гострою ця проблема є у тих країнах (для прикладу пострадянські країни), де заробітна плата медичних працівників залишається традиційно низькою. Медичні працівники переживали економічні труднощі за рахунок неофіційних платежів. Проте це призводило до відмови у наданні медичних послуг тим категоріям населення, які були неплатоспроможними чи з хронічними захворюваннями.

Для України є доцільним впровадження зарубіжного досвіду фінансування сфери медицини, щоб мати змогу перейти до трансформації галузі, зробити її більш якісною та продуктивною. Необхідним для цього є формування ефективної системи фінансування охорони здоров'я. Найприйнятнішою для України є бюджетно-страхова модель. В цій моделі джерелами фінансування виступають бюджет та фонд соціально-медичного страхування.

СТРАТЕГІЯ ФІНАНСУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ЄВРОСОЮЗІ

Макаренко М. І., д-р. екон. наук, проф.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», Україна

Фінансування економічного розвитку регіонів з бюджету співтовариства є важливим аспектом європейської інтеграції, вагомим чинником визначення поточної політики Європейського Союзу.

На неоднаковий рівень та нерівномірну динаміку розвитку регіонів зверталась увага ще на етапі становлення ЄС. Проте від 50-х до середини 70-х років XX століття країни ЄС здебільшого орієнтувалися на рівність регіонів у ресурсному, у тому числі й фінансовому забезпеченні. І лише з поглибленням кризи 1973-1975 рр. та загостренням проблеми безробіття актуалізувалося завдання щодо забезпечення економічного зростання через розвиток конкурентних умов господарювання та зниження безробіття.

Сьогодні в межах структурної та регіональної політики ЄС відзначено 6 основних програмних завдань, серед яких 4 стосуються регіонального розвитку:

- сприяння розвитку і структурному вирівнюванню відсталих регіонів;
- трансформація регіонів, що страждають від спаду виробництва;
- стимулювання розвитку і структурного вирівнювання сільських

регіонів;

– стимулювання розвитку і структурного вирівнювання північних регіонів (для окремих країн).

Логічне обґрунтування необхідності реалізації певної регіональної стратегії є основою для вибору індикаторів оцінки нерівномірності розвитку регіонів і, відповідно, критеріїв вибору регіональної політики. На рівні країн-членів ЄС типи індикаторів, що використовуються для виміру ступеня вирівнювання розвитку регіонів, можна поділити на такі групи.

1. Фізичні індикатори (пов'язані з географічними або природними умовами), які використовуються в країнах Північної Європи. У цих країнах основний фокус регіональної політики сконцентровано на питаннях периферійності та проблемах розвитку регіонів з низькою щільністю населення. Регіональна політика інших країн, як, наприклад, Італії, також спрямована на вирішення проблем, пов'язаних з периферійністю. Регіональна політика Франції, Німеччини, Великобританії та Австрії певною мірою виходить також з оцінки фізичних факторів.

2. Індикатори економічної нерівності. Ці індикатори мають найбільшу вагу в таких країнах, як Німеччина та Італія. Бельгія, Фінляндія та Нідерланди використовують показник ВВП в розрахунку на одну особу як індикатор регіонального багатства. Німеччина, Франція, Швеція та Великобританія приймають рішення щодо регіональної політики на основі міжрегіональних відмінностей в структурі зайнятості. Німеччина і Португалія оцінюють рівень розвитку інфраструктури регіонів. Більшість країн беруть до уваги потенційний вплив демографічних тенденцій.

3. Показники, що вимірюють соціальну нерівність, а саме різницю в якості життя і доходах. У Німеччині та Іспанії існують конкретні зобов'язання, записані в Конституції, щодо вирівнювання якості життя. У більшості інших країн соціальні відмінності вимірюються через рівень безробіття чи зайнятості.

4. Інші індикатори вирівнювання містять майбутні тренди зайнятості економічно активного населення, рівня особистих доходів та якості робочої сили.

З метою моніторингу ситуації та тенденцій у міських та сільських місцевостях і регіонах Європейська комісія ввела типологію регіонів на основі чисельності та щільності населення. Договір про Європейський союз (Маастрихтський договір), зокрема, містить положення, що особлива увага повинна бути приділена сільській місцевості та сільським регіонам.

До Лісабонського договору (2007 р.) включено положення про територіальну згуртованість поряд з економічною та соціальною згуртованістю в якості мети ЄС. Ця нова концепція була представлена в "Зеленій книзі з територіальної згуртованості – запровадження територіальної різноманітності в дію" (2008 р.) та узагальнена в дебатах щодо «Шостої доповіді про хід економічної та соціальної згуртованості» (2009 р.).

Регіональна стратегія ЄС спрямована на подальшу економічну,

соціальну і територіальну єдність шляхом скорочення розриву в розвитку між регіонами та між державами-членами ЄС. Вона передбачає пріоритетне фінансування конкретних проектів для регіонів і міст, спрямованих на створення робочих місць, забезпечення конкурентоспроможності бізнесу, стимулювання економічного зростання, підвищення якості життя та підтримання сталого розвитку. Зазначені пріоритети фінансування регіонального розвитку знайшли відображення у стратегії «Європа 2020».

Протягом терміну дії нинішньої програми фінансування регіонів, розрахованої на період з 2007 по 2013 р., на заходи економічної та соціальної політики згуртованості в різних регіонах загалом буде виділено понад 347 млрд. євро. З них близько 82% отримають слаборозвинуті країни і території, де регіональний ВВП на одну особу нижчий за 75% від середнього рівня у співтоваристві; 16% фінансування надходить іншим країнам і регіонам на підвищення регіональної конкурентоспроможності та створення робочих місць; зрештою, близько 2,5% буде використано на розвиток європейської регіональної співпраці. Інституційно надання фінансової допомоги регіонам здійснюється через Європейський фонд регіонального розвитку (ЄФРР), Європейський соціальний фонд (ЄСФ) та Фонд згуртування, кожен з яких має чітко визначене цільове призначення та відповідні джерела формування.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ЯК ФАКТОР РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Пилипенко Н. М., доц., **Пилипенко В. В.**, доц.
Сумський національний аграрний університет, Україна

Важливим інструментом регулювання економічних процесів у суспільстві є податкова політика. Вона відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Використання податкової політики для регулювання економічних процесів є досить складною і актуальною проблемою, яка привертає увагу вчених не одне століття. Податкова політика повинна забезпечити створення необхідних умов для ефективного функціонування національної економіки, враховуючи при цьому інтереси всіх суб'єктів оподаткування та забезпечивши соціальну справедливість. Вона має важливе значення для економіки країни, визначає характер податкової системи та спрямовує її розвиток до соціально-економічної мети. Саме на основі податкової політики формується податкова система. Завдяки реалізації податкової політики має бути забезпечено справедливий підхід до всіх категорій платників податків та створення умов для подальшої інтеграції України у світове співтовариство.

Розвиток та вдосконалення системи оподаткування слід розглядати через призму забезпечення соціальної справедливості. Проведений аналіз свідчить про порушення принципу соціальної справедливості при